

Kariņš: Latvija kļūst stiprāka un turīgāka; uzsāktais attīstības ceļš jāturpina

Publicēts: 14.09.2023.

[Ministru prezidents](#)

[Ministru kabinets](#)

Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa pirmā vadītā valdība darbu uzsāka 2019. gada 23. janvārī. Neraugoties uz būtiskiem globāliem izaicinājumiem, piemēram, Covid-19 pandēmiju, Krievijas uzsākto karu pret Ukrainu un strauju inflāciju, šī valdība iekustināja arī sen gaidītus procesus. Administratīvi teritoriālā reforma, depozīta sistēmas ieviešana, pāreja uz mācībām valsts valodā – tā ir tikai daļa no paveiktā.

Kariņa otrā valdība tika apstiprināta 2022. gada 14. decembrī un šajā laikā stiprinājusi valsts enerģētisko neatkarību, turpinājusi nozīmīgas investīcijas valsts drošības stiprināšanā, ieviesusi valsts aizsardzības dienestu, kā arī uzsākusi darbu pie pārkārtojumu īstenošanas veselības aprūpē un izglītībā.

☞ Krišjānis Kariņš: “Atskatoties uz laiku, kurā Saeima man bija uzticējusi veikt Ministru prezidenta amata pienākumus, ar gandarījumu varu teikt, ka Latvija ir turpinājusi iet attīstības ceļu – neskatoties uz izaicinājumiem, ko radīja finanšu sektora uzraudzības krīze, Covid-19 pandēmija, Baltkrievijas autoritārā režīma hibrīduzbrukums Latvijas robežai un Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā, mēs kļūstam stiprāki un turīgāki. Tā ir jāturpina arī uz priekšu.”

Iekšējā un ārējā drošība

Vēl pirms izmaiņām ģeopolitiskajā situācijā valdība pieņēma lēmumus valsts drošības stiprināšanai. Kopā ar sabiedrotajiem lemts

par NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas skaitlisku palielināšanu, un attīstīta daudznacionālas divīzijas štāba izveide Latvijā. Pieņemts lēmums par jauna militārā poligona "Sēlija" izveidi.

Šo valdību laikā paplašināts militāro mācību vēriens un celta NBS kapacitāte. Izstrādāta Visaptverošās valsts aizsardzības sistēma un veikts darbs pie tās ieviešanas. Tāpat izveidots valsts aizsardzības dienests, un dienestu sekmīgi uzsākuši pirmā iesaukuma karavīri. Apstiprināta Latvijas kiberdrošības stratēģija un tai izstrādāts rīcības plāns.

Lai stiprinātu valsts iekšējo drošību, izveidota Iekšējās drošības akadēmija, kas darbu uzsākusi šā gada 1. septembrī. Perspektīvā šī akadēmija nodrošinās par valsts drošību atbildīgos dienestus ar augsti kvalificētiem speciālistiem, izmeklētājiem. Notiek darbs pie Valsts policijas centru izveides Rīgā, tādējādi atsakoties no padomju laiku novecojušajiem iecirkņiem.

Tāpat izstrādāts visaptverošs Katastrofu pārvaldības centru (KPC) modelis. Šajos KPC tiks apvienoti Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, kā arī citi atbildīgie dienesti. Šogad atklāti pirmie divi KPC, bet līdz 2027. gadam visā Latvijā plānots izveidot kopumā 34 šādus centrus.

Turpināta valsts ārējās sauszemes robežas infrastruktūras izbūve. Lai novērstu A. Lukašenko režīma organizēto nelikumīgo robežšķērsotāju plūsmu, īpaši tika kāpināts infrastruktūras izbūves temps uz Latvijas-Baltkrievijas robežas. Šobrīd izbūvēti 72 km, un šajā augustā valdība piešķir papildu 9,7 miljonus eiro, lai intensificētu infrastruktūras izbūvi.

Stiprināta informatīvā telpa. Globālo satricinājumu laikā tika piešķirts papildu finansējums medijiem, lai veicinātu sabiedrības informētību. Panākta sabiedrisko mediju satura pārraidīšana bez komerciekļām, un darbību uzsākusi tos pārraugošā Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

Baltijas valstu valdību vadītāji vienojušies, ka gadu ātrāk – 2025. gada februārī – Baltijas valstis tiks sinhronizētas ar Eiropas enerģosistēmu, tādā veidā nodrošinot Latvijas enerģētisko neatkarību un drošību.

Finanšu sektora sakārtošana

Viens no pirmajiem un būtiskākajiem veiciem, K. Kariņam stājoties Ministru prezidenta amatā, bija apliecinājums par "Moneyval" ziņojumā konstatēto trūkumu novēršanu. Latvija pierādīja savu apņēmību nodrošināt stabilu un caurspīdīgu finanšu sektoru un izvairījās no iekļaušanas tā saucamajā "pelēkajā sarakstā". Tas palīdzēja arī sekmīgi pārvarēt Covid-19 pandēmijas izraisītos izaicinājumus ekonomikā un sniegt nepieciešamo atbalstu iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana

Valdība apstiprinājusi iezīmētos virzienus kapitāla tirgus attīstības mērķus, lai veicinātu finansējuma pieejamību ekonomikas izaugsmei un transformācijas veicināšanai. Izstrādātajā informatīvajā ziņojumā iezīmēti tālākie rīcības virzieni, nosakot arī akciju kapitalizācijas līmeni, kāds būtu jāsasniedz tuvāko četru gadu laikā.

Tāpat, lai panāktu ekonomikas transformāciju, uzsākti vairāki procesi uzņēmējdarbības vides uzlabošanai. Piemēram, uzsākts darbs pie Cilvēkkapitāla attīstības stratēģijas un izveidota Cilvēkkapitāla attīstības padome, lai ekonomikas, labklājības, izglītības un zinātnes ministri starpresoriski sadarbotos un kopīgi lemtu par nepieciešamajiem darba tirgus pārkārtojumiem. Tādā veidā plānots veicināt cilvēkresursu attīstību atbilstoši nākotnes darba tirgus pieprasījumam un tautsaimniecības virzību uz augstākas pievienotās vērtības radīšanu.

Lai uzlabotu apstākļus uzņēmējdarbībai, ieviests Vienotais nodokļu konts, kas mazina administratīvo slogu uzņēmumiem. Administratīvo slogu atvieglo arī Saimnieciskās darbības ieņēmumu konts, kas paredzēts mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem.

Attīstība reģionos

Premjerministra Krišjāņa Kariņa pirmās valdības laikā īstenota apjomīgā administratīvi teritoriālā reforma (ATR). Iepriekšējās 119 pašvaldības apvienojot un pārkārtojot, tagad Latvijā ir 43 pašvaldības, tādējādi veicinot iedzīvotājiem pieejamākus un kvalitatīvākus pašvaldības pakalpojumus. Pašvaldību darbs sekmēts, arī uzsākot plānošanas sistēmas pilnveidi – padarot to elastīgāku, samazinot birokrātiju un nododot lielāku atbildību pašvaldībām. Tāpat pašvaldībās sekmētas lielākas sabiedrības iesaistes iespējas.

Īstenojot ATR, uzlabojumi veikti arī skolu tīklā, piemēram, ieviests jauns finansēšanas modelis. Atbilstoši šim modelim pašvaldību pašu ziņā ir izlemt par to, kādas, cik lielas un cik noslogotas skolas novadā attīstīt un kā nodrošināt optimālu, konkurētspējīgu skolotāja atalgojumu.

Valdība piešķīrusi papildu 43,5 miljonus eiro reģionālajiem un vietējiem ceļiem, lai nodrošinātu kvalitatīvus ceļus, savienojot pagastu centrus ar jaunajiem novadu centriem.

Reģionu attīstībā nozīmīgs bijis arī ieguldījums Latvijas lauku izaugsmei. Latvijas lauku izaugsmei novirzīti 2 miljardi eiro, un šogad panākts 6,8 miljonu eiro liels Eiropas Komisijas atbalsts Latvijas lauksaimniecības nozarēm, kuras skāra piena iepirkuma cenu kritums, pavasara salnas vai ietilgušais sausums. Liela nozīme bijusi arī Eiropas Savienības (ES) Kopējās lauksaimniecības politikas reformēšanai – pateicoties tai, Latvijā panākts tiešāks un taisnīgāks ES un valsts atbalsts, no kā ieguvumu pieredz arī mazās un vidējās lauku saimniecības.

Zaļā kursa veicināšana

Iepriekšējās valdības laikā tika ieviesta depozīta sistēma, tādējādi veicinot ilgtspējīgāku, zaļāku un atbildīgāku iepakojumu patēriņu. Tāpat valdība pieņēma atbalsta programmu atjaunojamo energoresursu izmantošanai mājāsaimniecībās, šādi motivējot iedzīvotājus pāriet uz videi draudzīgākiem apkures un energoapgādes veidiem.

Apstiprināta arī Modernizācijas fonda darbība, ar kuru tiks atbalstītas investīcijas straujākai klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanai. Ar fonda līdzekļiem veicinās bezemisiju transportlīdzekļu iegādi un to uzlādes punktu uzstādīšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu daudzdzīvokļu un publiskās pārvaldes ēkās. Tāpat, nodrošinot investīcijas, sekmēs atjaunojamo energoresursu izmantošanu komersantiem enerģijas sadales, pārvades un ražošanas procesos.

Šajā laikā izveidots AS “Latvenergo” un AS “Latvijas valsts meži” kopuzņēmums “Latvijas vēja parki”, kam līdz 2030. gadam jāuzbūvē vēja parki. Tādā veidā būtiski tiks palielināta “zaļākas” elektroenerģijas ražošana un veicināta Latvijas virzība uz klimatneitralitāti, samazinot kaitīgo vielu emisijas, attīstot aprites ekonomiku un vienlaikus stiprinot arī valsts enerģētisko neatkarību un drošību. Turpinās arī darbs pie Latvijas un Igaunijas kopēja vēja parka izveides Baltijas jūrā, kā arī izstrādāta kārtība, kādā tiek piešķirtas apbūves tiesības vēju parku izbūvei valstij vai pašvaldībai piederošās zemēs. Tādā veidā tiek nodrošināta skaidrība un pašārvība projektu attīstītājiem.

Vienoto Eiropas zaļo mērķu sasniegšanai Latvijā tiek attīstīta ilgtspējīga transporta infrastruktūra un dzelzceļš stiprināts kā sabiedriskā transporta mugurkauls. Atjaunota vilcienu satiksme maršrutā Rīga-Liepāja-Rīga, tāpat līdz 2023. gada beigām tiks piegādāti jauni elektrovilcieni un modernizētas dzelzceļa stacijas.

Tāpat, lai veicinātu “zaļāku” pārvietošanos, nodrošināts papildu finansējums veloceļu izveidei.

Atbalsts iedzīvotājiem

Veikti arī daudzveidīgi atbalsta pasākumi iedzīvotājiem. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais maksimālais diferencētais neapliekamais minimums palielināts līdz 500 eiro mēnesī un diferencēto neapliekamo minimumu piemēro ienākumam līdz 1800 eiro mēnesī. Palielināts garantētā minimālā ienākuma sliekšnis, kas tagad pirmajai un vienīgajai personai mājāsaimniecībā ir 109

eiro, savukārt katrai nākamajai personai māsaimniecībā – 76 eiro.

Minimālā mēneša darba alga no 500 eiro pacelta līdz 620 eiro. Palielinātas arī invaliditātes pensijas un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts. Trūcīgas un maznodrošinātas māsaimniecības ienākumu sliekšnis paaugstināts līdz 313 eiro pirmajai un vienīgajai personai māsaimniecībā un 219 eiro katrai nākamajai personai māsaimniecībā. Būtiski palielināts arī atbalsts bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, uzsākot patstāvīgu dzīvi.

Savukārt ģimenes valsts pabalsta apmērs par apgādībā esošu bērnu no viena gada līdz 20 gadu vecuma sasniegšanai no 2022. gada ir atkarīgs no bērnu skaita ģimenē: par vienu bērnu ģimene saņem 25 eiro mēnesī, par diviem bērniem – 50 eiro par katru bērnu, par trim bērniem – 75 eiro par katru bērnu un par četriem un vairāk bērniem pabalsts ir 100 eiro mēnesī par katru bērnu.

Tāpat šajā laikā paplašināta atbalsta programma mājokļa iegādei ģimenēm ar bērniem un palielināts finansējums daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku atjaunošanai. Ieviesti uzlabojumi īres tirgū, līdzsvarojot izīrētāju un īrnieku intereses un līdzfinansējot pabalstu, ko par dzīvojamās telpas atbrīvošanu izmaksā denacionalizēto namu īrniekiem.

Lai mazinātu energoresursu cenu kāpuma negatīvo ietekmi, iepriekšējā apkures sezonā īstenota virkne atbalsta pasākumu iedzīvotājiem, īpaši nabadzības un/vai sociālās atstumtības riskam vairāk pakļautajām grupām. Tika paplašināts mājokļa pabalsta saņēmēju loks un palielināts arī pabalsta apmērs. Valdība apstiprinājusi pirmos atbalsta pasākumus arī šajā apkures sezonā.

Pastiprināta kriminālatbildība par vajāšanu un vardarbību ģimenē, tādējādi nodrošinot efektīvāku aizsardzību personām, kuras ir cietušas no vardarbības vai vardarbības piedraudējuma. Kriminālprocesos, kuros tiek izmeklēta vardarbība ģimenē, lietas iztiesāšana būs jāuzsāk ne vēlāk kā četru nedēļu laikā pēc kriminālprocesa sākšanas. Turklāt kriminālprocess par vardarbību ģimenē būs jāuzsāk neatkarīgi no cietušās personas iesnieguma. Būs iespēja piemērot speciālo procesuālo aizsardzību no vajāšanas un vardarbības draudiem cietušajām personām.

Pasākumi veselības nozarē

Šajā gadā veselības aprūpes nozarei piesaistīts papildu finansējums 140 miljonu eiro apmērā, bet papildus tam veikti arī citi pasākumi. Šajā laikā izstrādāts slimnīcu tīkla stiprināšanas plāns, kā arī izstrādāti uzlabojumi nozares cilvēkresursu jomā – līdz 2027. gadam plānots pakāpeniski sasniegt mērķa algu katrai ārstniecības personu amatu grupai atbilstoši amatu vērtībai.

Ieviests Paliatīvās aprūpes integrētais pakalpojums. Izstrādāts arī vienots onkoloģiskais reģistrs un ieviests *“dzeltenais koridors” vēža recidīva gadījumos. Sievietēm valsts pilnībā apmaksā krūšu rekonstrukcijas operācijas, un onkoloģijas pacientiem kompensējamo zāļu sarakstā iekļautas jaunas, inovatīvas zāles.*

Mainīta kompensējamo medikamentu izrakstīšanas kārtība – medikamentiem receptē tiek norādīta aktīvā viela, un aptiekās ir pienākums izsniegt zāles, kas pacientam izmaksātu lētāk. Tāpat panākti būtiski grozījumi likumos par tabakas apriti un alkohola ierobežošanu.

Rasts papildu finansējums māsu apmācībām, ārstniecības un jauno speciālistu piesaistei Latvijā, sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pieejamībai un ārstniecības iestāžu infrastruktūras uzlabošanai, kā arī citiem nozīmīgiem uzlabojumiem veselības aprūpes nozarē.

Izglītība, zinātne un kultūra

Īstenota pāreja uz Vienotu skolu, secīgi ieviešot izglītības programmas valsts valodā pirmsskolās un pamatskolās. Piešķirts papildu finansējums pedagogu palīgiem, logopēdiem un skolotājiem pagarinātajās dienas grupās, lai tie palīdzētu mazākumtautību skolēniem pārejā uz mācībām valsts valodā.

Tāpat šajā laikā palielināta pedagogu darba samaksa un sabalansētas slodzes. Atbilstoši pedagogu darba samaksas pieauguma grafikam no šā gada 1. septembra pirmsskolas izglītības pedagogu zemākā darba algas likme palielinājusies līdz 1240 eiro par likmi. Tāpat līdz 1224 eiro palielinājusies mēneša darba algas likme vispārējās pamata un vidējās izglītības pedagogiem; atbalsta personālam tā tagad ir 1020 eiro. Palielinātas arī zemākās mēneša darba algas likmes vispārējās izglītības un interešu izglītības iestāžu vadītājiem, kā arī izglītības metodiķiem.

Tāpat šajā laikā uzsākta augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņa, tādējādi veicinot mūsu augstākās izglītības un zinātnes nozares konkurētspēju. Stiprinot augstākās izglītības un zinātnes sistēmu, Rīgas Tehniskajai universitātei pievienota Latvijas Jūras akadēmija, Liepājas Jūrniecības koledža, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija un Liepājas Universitāte. Savukārt Latvijas Universitātei pievienota Banku augstskola, bet Rīgas Stradiņa universitātei – Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija. Sākta jauna doktorantūras modeļa ieviešana, ieviests arī jauns, uz kvalitāti orientēts zinātnes bāzes finansējums. Atviegloti nosacījumi studiju un studējošā kredītu saņemšanai, kā arī ieviests jauns stipendiju fonds atbilstoši sociāliem kritērijiem.

Valdības apstiprinātajā informatīvajā ziņojumā par ekonomikas transformāciju būtiska loma ir ieguldījumu palielināšanai zinātnē, pētniecībā un inovāciju jomā.

Līdz 5% samazināta PVN likme grāmatu, periodisko izdevumu un citu masu informācijas līdzekļu izdevumu vai publikāciju piegādei iespaiddarba vai elektroniskā formā, tostarp piegādei tiešsaistes režīmā vai lejupielādējot, kā arī to abonementmaksai.

Neraugoties uz Covid-19 pandēmijas radītajiem izaicinājumiem, ar ļoti īsu sagatavošanās laiku noorganizēti dziesmu un deju svētki, kuri 2023. gada vasarā piedzīvoja 150. gadskārtu. Svētkos piedalījās 40 560 dalībnieki no kopumā 23 valstīm, tos klātienē apmeklēja vismaz pusmiljons skatītāju, izbaudot 60 dažādus svētku pasākumus 20 norises vietās.

Tāpat izsludināts starptautisks Rīgas filharmonijas arhitektūras metu konkurss. Konkursa otrajā kārtā izvirzīti seši metri.

Digitālā attīstība

Dažādās nozarēs veiktie vai uzsāktie pasākumi veicinājuši digitālo attīstību. Apstiprinot prioritāros virzienus ekonomikas transformācijā, valdība vienojusies par digitālo prasmju veicināšanu sabiedrībā kopumā un digitālo risinājumu pielietošanu administratīvā sloga mazināšanā uzņēmējdarbībā. Tāpat izstrādāta stratēģija veselības nozares procesu digitalizācijai.

Ieguldījumu valsts pārvaldes procesu digitalizācijā devusi arī TAP portāla ieviešana. Līdz ar šo portālu jau divus gadus visi valdībā izskatāmie tiesību akti tiek izstrādāti, saskaņoti un pieņemti vienotā kopstrādes vidē. Portāla publiskā vide ir pieejama visai sabiedrībai, un ikviens var sekot līdzi tiesību aktu virzībai un turpat arī līdzdarboties to veidošanā.

Uzsākts darbs pie Digitālās aģentūras izveides. Digitālās aģentūras izveides uzdevums būs sniegt atbalstu iestādēm efektīvam digitālās transformācijas procesam un nodrošināt sabiedrībai ērtu valsts pakalpojumu pieejamību. Aģentūras virsmērķis būs veidot ērtu iedzīvotāju digitālo saskarsmi ar valsti, kā arī nodrošināt plašu atbalsta tīklu pakalpojumu saņemšanā arī iedzīvotājiem ar zemām digitālajām prasmēm.

Mazāka un efektīvāka valsts pārvalde

Saskaņā ar "Valsts pārvaldes reformu plānu 2020" mērķiem ir centralizēta daļa no valsts pārvaldes iestāžu atbalsta funkcijām un nodarbināto skaits samazināts par 7,64 %. Apstiprināta un pakāpeniski tiek īstenota Nodarbināto atbildības sistēmas reforma, un panākta daudzu procesu modernizācija un digitalizācija. Uzsāktie pārmaiņu procesi tiek attīstīti un izvērsti tālāk, īstenojot "Valsts pārvaldes modernizācijas plānu 2023.-2027.".

Stiprinot valdības centru, Valsts kanceleja pārņēmusi Pārresoru koordinācijas centru, lai vienā komandā koncentrētu Latvijas ilgtermiņa attīstības, valsts pārvaldes attīstības un starpnozaru koordinācijas funkcijas. Tādējādi tiek stiprinātas valdības centra

analītiskās spējas, lai sniegtu atbalstu Ministru prezidentam un Ministru kabinetam rīcībpolitikas veidošanā.

Covid-19 pandēmijas izaicinājumi

Gluzī kā citur pasaulē, arī Latvijā tika piedzīvoti Covid-19 pandēmijas radīti izaicinājumi. Lai mazinātu vīrusa izplatību, valdība visai Latvijas sabiedrībai nodrošināja vakcīnas pret Covid-19. Tika ieviesti arī citi drošības pasākumi saslimstības pieauguma mazināšanai, un vienlaikus valdība gādāja par atbalsta pasākumiem darba devējiem, darba ņēmējiem un iedzīvotājiem kopumā.

Atbalsts Ukrainai un ukraiņiem

Krievijai uzsākot brutālo karu pret Ukrainu, Latvija jau no šī kara sākuma bija viena no aktīvākajām valstīm, kas nosodīja un joprojām nosoda Krievijas agresiju pret Ukrainu un iestājas par stingru starptautisku reakciju pret V. Putina režīmu.

Latvija sniegusi visa veida koordinētu politisku, militāru, finansiālu un humānu atbalstu Ukrainai. Ir nodrošināta nepieciešamā sociālā atbalsta sniegšana Ukrainas civiliedzīvotājiem un šī atbalsta nepārtrauktība. Tāpat Latvijā veselības aprūpes pakalpojumus saņem no Ukrainas atgādātie karavīri, kas cīnījušies par Ukrainas brīvību.

Latvija sniedz palīdzību arī Ukrainas sabiedriskajam medijam, nododot tehniku, kas palīdz veikt darbu arī kara apstākļos, kas bieži notiek elektroapgādes pārtraukumi.

Tāpat šajā laikā Latvija Ukrainai bez atlīdzības nodevusi kopumā 195 dzērājšoferiem konfiscētos transportlīdzekļus un atbalstījusi Ukrainu arī ar medicīnisko iekārtu, medikamentu, glābšanas dienestiem nepieciešamo aprīkojumu un citu resursu nodošanu.

Detalizētāks izklāsts par Krišjāņa Kariņa vadīto valdību būtiskākajiem darbiem apskatāms [laika līnijā](#).

[Valsts kancelejas direktors](#) >

[Komunikācijas departaments](#)

Santa Jirgensone

Ministru kabineta preses sekretāre

 [+371 67082919](tel:+37167082919) [+371 26170076](tel:+37126170076)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/karins-latvija-klust-stipraka-un-turigaka-uzsaktais-attistibas-cels-jaturpina>